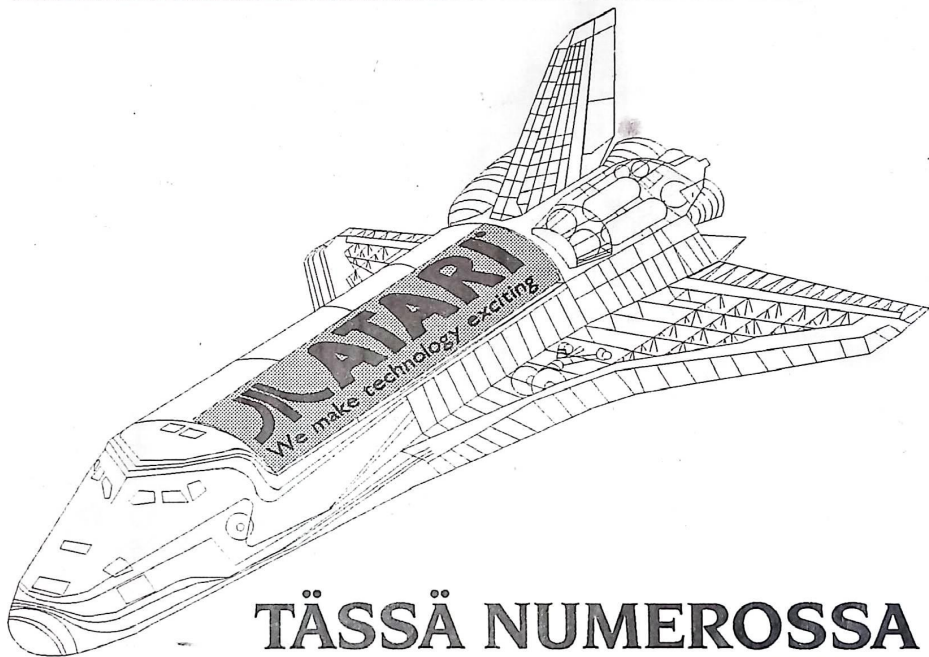

ST-Viesti

ST-klubin tiedotuslehti

N:o 1/-91

TÄSSÄ NUMEROSSA

Mustesuihkukirjoitin

Kuulumisia Länsi-Suomesta

Adimens db

..ym. softaa ja kovoa

ST-Klubi - info

ST-Klubi on toimintakerho tietokoneharrastajien aloittaville ja parhaimmille harrastajille. Atari ST-mikrojen omistajat perustivat sen vuoden 1986 loppupuolella. Kerhon tarkoituksena on edistää ja ylläpitää Atari ST-tyyppisten tietokoneiden käyttöä Suomessa. Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys järjestää jäsenilleen koulutustilaisuuksia, julkaisee kahta jäsenlehteä ja pitää yhteyttä laite- ja ohjelmatoimittajiin sekä alan ulkomaisiin käyttäjä-yhdistyksiin. Klubin virallinen osoite: ST-Klubi ry PL 78, 00331 HELSINKI.

ST-Klubi ry ylläpitää tällä hetkellä neljää sähköistä postilaatikkoa eli BBS:ä. BBS:ä voit käyttää viestintään sekä "imuroida" PD:tä ja myös "upata" fileja. Ensimmäisellä käynnillä BBS:ä täytyy sinun rekisteröityä ja antaa kaikki pyydetty tieto, nimimerkkejä ei BBS:ä hyväksytä. ST-Klubin BBS:ät ovat tarkoitettu ensisijaisesti klubilaisille, jotka saavatkin enemmän käyttöaikaa ja pääsevät useammille alueille. Alla mainitut BBS:ät toimivat kaikki Atarilla ja ovat ST-Klubin valvonnassa.

Husky BBS

p.1, (90) 8722467

p.2, (90) 8722216

p.3, (90) 8722385

Sysopit: Veikko Joki, Jaakko Oksa ja Petteri Jäntti

Pirkka-Purkki BBS

kolme linjaa johon sama puhelinnumero

(931) 181522

sysopit: Arto Vesterinen ja Kimmo Kuusela

Kontu BBS

Tällä hetkellä ainoastaan yksi linja

(910)143053

Sysopit: Petri ja Ilpo kejonen

Tulossa kolme linjaa

X-BBS

Yksi linja

(90) 654790

Sysopit: Risto Juvonen ja Harry Mendolin

Kaikki edellä mainitut BBS:ät ovat avoinna 24h/vrk.

Klubilla on myös kirjasto, josta jäsenet voivat lainata kir-

joja ja erilaisia Atari lehtiä. Kirjojen lainausaika on kuusi viikkoa. Kirjoja ja lehtiä voit lainata kirjoittamalla kirjastonhoitajalle lainaustöiveesi. Kirjastossa on myös lainattavissa muutama hyötyohjelma. Näistä voit tiedustella kirjastonhoitajaltamme Jaakko Laurilalta osoite: Agricolankatu 11 A 7, 00530 Helsinki.

Klubilla on kolme Public Domain-kirjastoa, joista kaksi toimivat alajaosten yhteydessä. Kerhon jäsenille hinta on 20 mk/disketti + postikulut 5 mk. Ei jäsenille levykkeen hinta on 50 mk/kpl ja liikeasiakkaille (yhtiöt jotka tavoittelevat kaupallista hyötyä) 100 mk/disketti.

Näin tilaat pd:tä: Valitse pd-luettelosta haluamasi levyt. Mene postiin tai postipankkiin täytä postisiirto kortti ja täytä siihen selvästi

- haluamasi levykkeiden numerot

- nimesi ja täydellinen osoitteesi

Saajan tilinumeron kohdalle se numero josta aiot pd:tä tilata, siis;

Helsinki 2011 70-9

Tampere 2033 69-3

Joensuu KU 997 113

Osoitteet:

Helsinki; Jaakko Laurila Agricolankatu 11 A 7, 00530 Helsinki

Tampere: Jere Hirvikoski Lepomiesiontie 4, 33960 Pirkkala

Joensuu: Timo Kipinoinen Aavarannantie 12, 80140 Joensuu

Näin liityt ST-Klubiin:

Täytä pankkisiirtolomakkeeseen seuraavat tiedot:

Nimi, osoite, puhelinnumero suuntanumeroineen, jäsenmaksu (1991), Modemitiedot (V.22 bis tms.).

Tilinumero: SHOP Mikonkatu 572302 448764

Jäsenmaksun suuruus on v.-91 85 mk ja yksi jäsenyysvuosi on tammikuusta joulukuuhun.

PÄÄKIRJOITUS

Kevät on jälleen koittanut ja sen myötä kamppailu kotitietokone rintamalla koventunut. Taikka oikeammin sanottuna peli on muuttunut likaisemmaksi. Tästä aiheesta on kirjoitettu lehden toisilla sivuilla sen verran, etten siitä enempää tässä pääkirjoituksessa mainitse. Nyt täytyykin katsoa eteenpäin, mutta kuitenkin katsaus menneeseen vuoteen. Vuonna 1990 Atarin myynti nousi huimaa vauhtia ja klubiin liittyi monia uusia jäseniä. Viime vuonna aloitti myös ST-VieStitoimintansa ja siitä asti lehteä on kehitelty ja kehitellään edelleenkin entistä paremmaksi julkaisuksi. Viime vuonna järjestettiin ATARIA -90 näyttely joka keräsi Ataristeja niinkuin muutakin kansaa aivan kiitettävällä tavalla Balder salin tiloihin. Näyttelyymme oli pyydetty myös Mikro-Bitin toimittajaa käymään, mutta niin lyhyellä varoitusajalla ei toimittajan saapuminen enää onnistunutkaan. Tämän kirjoitus siitä syystä, että jotkut ovat epäilleet ko. lehden välinpitämyyttä Atari tietokoneita kohtaan. Viime vuonna aloitti toimintansa uusin alajaoksemme Joensuun alajaos ja heidän puheenjohtajanaan Antti Alasoini. Alasoinin mukaan toiminta on heillä ollut vilkasta, mutta kuitenkin hän toivoisi enemmän tilaajia pd-kirjastolle, jollainen Joensuussa on yhtä täydellisenä kuin Helsingissä ja Pirkanmaalla. Joensuun alajaos toivookin kaikkien maan itäisissä osissa asuvien Ataristien käyttävän heidän pd-kirjastoaan hyväksi. Pd-tili numerot löytyvät tästä lehdestä klubi-infosta. Sitten asiaan josta on puhuttu ja kirjoitettu eri yhteyksissä; tapaus "ATARIUS" joka yltyi väittämään suomen hinnoittelua tietokonemarkkinoilla ylimitoitetuksi ja väittipä hän, että X-Computer Oy:llä olisi jonkinlainen monopoliasema suomessa. Ensinnäkin taas kerran huomauttaisin, ettei voida verrata hinnoittelua suomessa ja keski-euroopassa keskenään. Maksavathan esim. autotkin yli puolet vähemmän keski-euroopassa kuin suomessa. Väite monopolista oli myös aiheeton X-Computer Oy:llä ei käsittääkseni ole monopolia suomen tietokoneiden maahantuojaa? Kukaan tuskin on kieltänyt ko. henkilöä tilaaman tai tuomaan laitteita vaikka keski-euroopasta. Muualta ostetut laitteet saattavat olla halvempia kun suomesta ostetut, ellei lasketa matka ym. kuluja päälle. No se siitä aiheesta ja haluan kiittää teitä niistä kirjeistä joita olette minulle tätä asiaa koskien kirjoittaneet tämän jälkeen niitä ei enää lehdessämme käsitelläkään, koska asia voisi viedä liikaa palstatilaa. Unohdetaan menneet ja aletaan katselemaan valoisin mielin tulevaan. Tänä vuonna on ST-Klubi ry toiminut maassamme jo viisi vuotta ja toivottavasti toiminta jatkuu ainakin saman verran eteenpäin. Lopuksi Tämän vuoden jäsenmaksusta. Diskettilehden mukana saivat ne jäsenmaksukaavakkeen, jotka olivat jäsenmaksunsa v.-90 maksaneet. Lisäksi lähetämme tämän lehden mukana toisen kaavakkeen, jotta nekin jotka eivät diskettilehteä saaneet voivat halutessaan jäsenmaksun tälle vuodelle suorittaa. Älkää siis hermostuko vaikka saisittekin kaksi jäsenmaksulomaketta senhän voi aina säästää tai antaa kaverille jolla on Atari, mutta ei kuulu klubiin. Muistutukseksi vielä seikka, että jäsenmaksu on suoritettava maaliskuun aikana jotta jäsenedut säilyisivät.

Iloista kevättä kaikille Ataristeille

H.J.Mendolin

ST-VieSti

ST-VieSti, ST-Klubi ry:n tiedotuslehti 2. Vuosikerta. Ilmestyy 4 kertaa vuodessa.

Päätoimittaja: H.J.Mendolin. Layout: HJT-Team

Kansi:HJT-Team & Juhani Sivusalo

Toimituksen osoite: PL 78, 00331 HELSINKI

Painopaikka: Vihdin Kirjapaino Oy

Tuhlaatko sinä arvokasta aikaasi odottamalla tulosteesi valmistumista?

Silloin vastauksesi on Printer - Q

Jos kirjoittimellasi on ikävä taipumus pitää tietokoneettasi varattuna silloin kun tulostat viimeisintä luomustasi paperille laajennettava Printer-Q kirjoitinpuskuri on se halpa ratkaisu, jota olet odottanut.

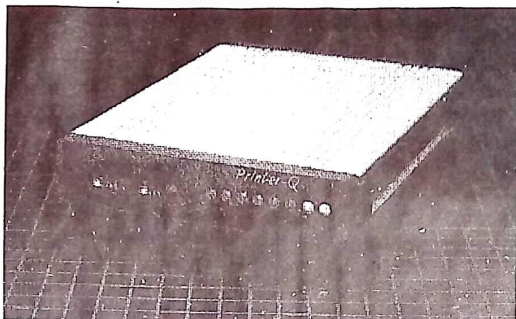
Helppo Käyttää

Printer-Q on pienikokoinen laite, joka asetetaan tietokoneesi ja kirjoittimen väliin. Aina kun tulostat luomuksesi (oli se sitten yksittäinen sivu pelkkää tekstiä tai monisivuinen dokumentti, jossa on paljon grafiikkaa) Printer-Q ottaa tulosteesi vastaan tietokoneeltasi niin nopeasti, kuin se vain voi sen lähettää (jopa 4000 merkkiä sekunnissa) ja lähettää sen eteenpäin kirjoittimellesi sitämukaa kuin kirjoittimesi etenee vapauttaen tietokoneesi siten toisiin tehtäviin lähes välittömästi. Voit jopa keskeyttää ohjelman, josta tulostit ja siirtyä täysin uuteen ohjelmaan. Printer-Q ei välitä siitä mitään.

Printer-Q antaa sinulle mahdollisuuden tehdä jopa kahdeksan kopiota samasta tulosteesta - tulostat vain kerran ohjelmastasi ja sitten painat Printer-Q:n toistonäppäintä haluamasi määrän ja Printer-Q hoitaa loput. Kopioiden tulostuksen aikana Printer-Q:n näyttö kertoo Sinulle, montako kopiota on vielä tulostettavana.

Helppo Kytkeä

Printer-Q kytkeytyy tietokoneesi kirjoitinkaapeliin, jolle löytyy liitäntä Printer-Q:n takaosassa. Sen jälkeen vain kytketään Printer-Q:n kaapeli kirjoittimeesi. Sitten vain kytketään virta päälle ja kaikki on toimintavalmiina. Sinun ei tarvitse avata kirjoitintasi tai tietokoneettasi.

Helppo Laajentaa

Printer-Q on helposti laajennettavissa itsekin ilman juotoksia tai ilman laajempaa teknistä tietämystä. Jos olet huomannut että useimpien muiden kirjoitinpuskureiden muisti ei riitä sovelluksillesi (tietokoneesi on kuitenkin odotettava tulosteen valmistumista, sillä puskuri täyttyy liian nopeasti) sinun on täytynyt ostaa uusi isompi puskuri ja hävittää vanha puskurisi jonnekin. Printer-Q:n laajentaminen ei voi olla helpompaa - voit aloittaa 128K puskurista (noin neljäkymmentä sivua tekstiä rivivälillä yksi) ja laajentaa täyteen 1MB:n asti 128K:n lohkoisessa tarpeesi mukaan. Muistin laajentaminen on todella helppo toimenpide, jonka teet muutamassa minuutissa - avaat vain kotelon, asetat lisää muistipiirejä kantoihinsa ja suljet Printer-Q:n kotelon uudelleen. Eikä se ole edes kallista.

Heti Käyttövalmis

Printer-Q:n mukana on kaikki mitä tarvitset - täydellinen käyttöohjekirja, se määrä muistia kuin haluat, 1.5 metrinen kirjoitinkaapeli ja virtalähde. Käyttöohje näyttää sinulle helpon käyttöönoton ja lisämuistien asentamisen.

Printer-Q ei vaadi tietokoneeltasi min-

käänlaista ohjelmistoasennusta, kuten useimmat muut vastaavat tekevät, joten Printer-Q on yhteensopiva lähes kaikkien tietokoneiden kanssa - oli se sitten PC, Atari ST, Amiga tai Amstrad. Koska Printer-Q on täysin erillinen yksikkö, se ei varaa tietokoneesi muistia ja siten häiritse koneesi muuta toimintaa. Printer-Q tukee sataprosenttisesti rinnakkaisliitäntää (Centronics) ja on siten täysin yhteensopiva kaikkien kirjoittimien ja tietokoneiden kanssa, joissa on käytetty rinnakkaisliitäntää.

Takaamme Tyytyväisyytesi

Englannissa valmistettu Printer-Q kantaa täyden 12 kuukauden takuun. Tekninen tuki on puhelinsoiton päässä nyt myös Suomessa.

Tyypit

Printer-Q voidaan toimittaa seuraavissa lähtökokoonpanoissa;
Printer-Q ja 128K muisti
Printer-Q ja 256K muisti
Printer-Q ja 512K muisti
Printer-Q ja 1 MB muisti

(Kaikki mallit alle 1 MB muistin ovat laajennettavissa helposti ja edullisesti aina 1 MB:iin asti ilman juotoksia ja teknistä tietämystä).

VUOSIKOKOUS

Sinä joka olet valintasi tehnyt, tule valitsemaan edusmiehesi hallitukseen!

ST-klubin sääntömääräinen vuosikokous pidetään maalikuun 16. päivänä lauataina kello 14.30 X-Computerin toimitiloissa Helsingissä, Henry Fordinkatu 5 A

Bussien 14 ja 16 päätepysäkiltä on lyhyt kävelymatka. Tule vaikuttamaan! Oletko itse valmis tekemään klubin puolesta enemmänkin kuin maksamaan jäsenmaksusi?

ESITYSLISTA

1. kokouksen avaus;
2. valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, kaksi pöytäkirjantarkastajaa ja kaksi ääntenlaskijaa;
3. todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus;
4. hyväksytään kokouksen työjärjestys;
5. esitetään tilinpäätös, vuosikertomus ja tilintarkastajien lausunto;
6. päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille tilivelvollisille;
7. vahvistetaan toimintasuunnitelma, tulo- ja menoarvio sekä jäsenmaksun suuruus;
8. valitaan hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja muut jäsenet;
9. valitaan kaksi tilintarkastajaa ja heille kaksi varamiestä;
10. päätetään luottamushenkilöiden esteellisyyskäytännöstä;
11. päätetään kokous;

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

VEIKKO JOKI

Kevät on kohta tulossa, vaikka onkin vielä talvi, ataristin kevät on ollut pitkään lähes aina uusia tuulia tuova Atarin osalta maassamme. Huhutaan jälleen edustuksen siirtymistä toiselle yritykselle. X-Computer Oy on ilmoittanut minulle, että asia on kuitenkin heidän osaltaan kunnossa, ja ovat Atarin ainoa maahantuojia Suomessa. Toivoisinkin asian

olevan näin, ja yhteistyömme jatkuvan normaalisti. Mikäli asiaan tulee muita piirteitä ilmoitamme niistä jäsenistöllemme lehtiemme ja BBS-iemme välityksellä. Toivoisin maahantuojan selviävän mahdollisista vaikeuksista koska se olisi myös ST-Klubi ry:n etu, onhan X-Computer Oy lähes ainoa sponsorimme joka tekee mahdolliseksi meidän laaja mittaisen toimintamme, kustantamalla meille laitteita

käyttöömme ja avustamalla jatkuvasti meitä kaikella tavoin. Me olemme puolestamme koettaneet palvella jäsenistöämme parhaalla näkemällämme tavalla. Mikäli nyt kävisi kuitenkin toisin mitä haluamme, olisi ST-Klubi ry:n toimintaa supistettava

monelta alueelta. Meillä on kolme euroopan suurinta Atarilla toimivaa BBS:ä, ja ne joutuvat supistamaan omaa toimintaansa kovalevy- ja konekapasiteettinsa osalta, on jopa mahdollista että niistä yksi lopettaa toimintansa.

ST-Klubi ry:llä on sääntömääräinen vuosikokous 16.03.91, jonne haluaisimme tietysti osaanottoa kovasti osaltanne. Hallitustehtävistä on luopumassa muutama henkilö, ja uutta nuorta verta kaivataan sinne pitämään yllä klubin toimintaa. Mielestäni olisi aika nuorison kantaa kortensa kekoon, ja saapua paikalle kokoukseen. Hallitus kaipaa piristyspiikin ja se voisi olla pari nuorisojäsentä. Juha Kielosto on uusi sihteeriimme, ja tulen ehdottamaan häntä hallituksen varsinaiseksi jäseneksi. Lisäksi pitäisi saada toisiakin nuoria ehdokkaita hallitukseen valittavaksenne. Tavataan vuosikokouksessa, oikoiden ratkaisujen merkeissä.

UUTISIA

ATARI PUHELINTUKIPALVELU

Atarin tuotevalikoima ja se käyttäjäkunta ovat viime vuosina voimakkaasti kasvaneet ja sitä myöten myös ATARIN käyttöalueet monipuolistuneet. Tämä asettaa uusia vaatimuksia myös loppukäyttäjien tukipalvelulle. Yksi näistä palveluista on puhelimessa annettava neuvonta.

Me haluamme omalta osaltamme parantaa loppukäyttäjien palvelua ja keskitämme ATARIN Puhelintukipalvelut 1.3.1991 alkaen uuteen puhelinnumeroon:

9700-8787 ATARI TUKIPALVELUT

Tämän jälkeen Ataria koskevat puhelut ohjataan ylläolevaan numeroon. Numeron käyttö maksaa 9,95 mk/min+ppm ja se palvelee ma...pe klo 8.30- 11.00 ja 13.00-15.30. Palvelua laajennetaan myöhemmin toimivaksi myös iltaisin ja viikonloppuisin.

Tuomo Hiltunen

X-Computer Oy

SOIDINMENOT

Erään henkilön mielestä on varma kevään merkki kun ATARIN edustuksista kiisetellään. Onhan ATARI suosittu ja hyväksi tunnettu kone ympäri maailman. Hurjia huhuja on laitettu liikkeelle vaasan suunnassa toimivasta ennen Commodorea maahantuoneesta yrityksestä, tai paremminkin aivan uudesta yhtiöstä nimeltä Westcomputers Oy. Tämän yhtiön vetäjän Grels Westmanin mukaan heillä olisi sopimus Atarin maahantuonnista, mikä on kuitenkin paikkansa pitämätön väite. Ruotsissa toimiva skandinavian atarin toimitusjohtaja kertoikin aivan muuta; X-Computer Oy on ja tulee olemaankin Atarin ainoa virallinen maahantuojia, Westcomputers Oy: kanssa heillä ei ole (eikä ilmeisesti tule) voimassa olevaa sopimusta laitteiden maahantuonnista. Westcomputer Oy:n henkilökunnalla ei edes ole saamiensa tietojen mukaan minkäänlaista tuotetuntemusta, joten ilmeisesti loppukäyttäjät olisi jätetty täysin oman onnensa nojaan, niinkuin kävi Commodoren kohdalla.

HM

OHJELMATALOJA SAKSASTA: SHIFT

Saksanmaalta on parin viime vuoden aikana tullut suuri määrä laadukasta ST-softaa. Eräs Suomessa tuntematon laatuohjelmien tekijä on sikäläinen Shift. Talon ensimmäinen tunnettu ohjelma oli monipuolinen grafiikkaohjelma Arabesque. Tälle menestystuotteelle seurasi pian jatkoa uudenlaisen tietokantaohjelman muodossa. Tämä tietokanta oli Themadat. Tässä pikatesti molemmista ohjelmista:

ARABESQUE:

Grafiikkaohjelma paremmasta päästä ?

Ne ajat ovat ohi, jolloin Easy Draw hallitsi Degas Eliten kanssa ST-grafiikkaa. Macintoshin Superpaint viitoitti tietä ohjelmiin jotka tukevat sekä vektor-, että rasterigrafiikkaa. Eräs tämän uuden suunnan edustaja on Arabesque. Ohjelma osaa molemmat grafiikan muodot, tosin lähinnä erikseen. Oleellista on se, että Arabesque voittaa ominaisuuksiltaan täysin suvereenisti ST-maailman alusmainitut nestorit molemmissa osa-alueissa. Se on vielä nykyisessä versiossaan mustavalkoinen, mutta saanee TT:n myötä pian värit.

Arabesquen käyttöliittymä on erikoinen. Ylävalikoita ei (nopeussyistä, kuulemma..) käytetä. Hiiren molempia nappeja sitäkin enemmän. Kaikki toiminnot ovat myös näppäinohjatut. Ensinäkernältä kaksi asiaa pistää Arabesquessa silmään: valtava toimintojen määrä, sekä nopeus. Arabesque on tosiaankin järjettömän nopea toimintoissaan vanhaan Degas Eliteen verrattuna. Suurimman yllätyksen tuottavat lohkonkäsittelytoiminnot; lohkoille voi tehdä mitä merkillisimpiä asioita - nopeasti ! Eräs perustavanlaatuinen ero Degasiin on Arabesquen kyky käyttää piirtoalueena mielivaltaisen suuria sivuja (muistin rajoissa). Se osaa ladata useita vieraita kuvatyyppejä, ja myös tallentaa niitä. Ikävä kyllä, Macintoshin ja PC:n GIF, TIF ja

Mac Paint eivät ole näiden joukossa.

Käyttö on melko sujuvaa saksankielestä huolimatta. Ohjelma on kyllä suomennettävissäkin (vinkki asiasta kiinnostuneille..).

Bugeja ei juuri ole, eikä kaatuilua tapahdu. Ehdottomasti ärsyttävin piirre rasterigrafiikkapuolella on hätäisesti ja huonosti totutettu GDOS-fonttien tuki. Asia ei häiritse kuin kovalevynomistajia; muut saavat Arabesquen omat hyvälaatuiset fontit helposti käyttöönsä. Kovalevyväki jää käytännössä yhden ainoan kirjasyntyyppin ja parin koon varaan, koska normaali GDOS-fonttien käsittely ei Arabesquelta tunnu onnistuvan oikein. Jos GDOS on asennettuna, ohjelman omiin fontteihin ei kaiken lisäksi edes pääse käsi. Vektorigrafiikkapuoli on sekä Easy Draw:ta monipuolisempi, nopeudeltaan samaa luokkaa. Käytössä on CAD-ohjelmien perusominaisuuksia, kuten tarkka mitoitus millimetreissä, jatkuva sijaintinäyttö, sekä paljon muuta. Pienen totuttelun jälkeen tämänkin osa Arabesqueta täyttää varmasti tehtävänsä kunnialla. Paitsi se tekstipuoli.. Siinä, missä rasteriteksti toimi huonosti, vektoripuolella se ei toimi enää ollenkaan..! Taas: kovalevyn vänen kiusaksi. Toivoa sopii, että valmistaja korjaa asian pikapuoliin. Tulostus onnistuu kaikilla tärkeimmillä kirjoittimilla korkeimmalla mahdollisella laadulla.

Arabesque ei välttämättä ole markkinoiden paras ST-grafiikkaohjelma, mutta parhaiden joukkoon se varmasti kuuluu. Valmis se ei vielä ole, joten odotellaan mielenkiinnolla jatkoa.

Laitevaatimukset: 1 MT RAM, mustavalkonäyttö. Toiminee useimmilla suurnäytöillä.

THEMADAT - Toisenlainen tietokanta ?

Themadat on tosiaankin toista maata. Ensiksikin: se on koodattu GFA Basicilla (kuten muuten myös Lavadraw piirto-ohjelma..), toiseksi: sen toimintaperiaate on aivan uudennainen. Siinä missä perinteinen tietokanta nojautuu kenttiin joiden sisältöä vertaillaan toisiin kenttiin, Themadat tutkii tietoa aihepiireittäin. Se ei säilö tietoa sen kummemmin eri kenttiin; se voi käsitellä yhtä hyvin kokonaisia tekstitiedostoja. Se vain poimii avainaiheita (teemoja), sekä niiden aliteemoja - ja luokittelee asioita näiden mukaan. Niinpä Themadat etsii kahdella napinpainalluksella vaikka kaikki *lännenfilmit* joissa *John Wayne* näytteli. Ja se hakee ne NOPEASTI. Mukaan saa myös kuva-aineistoa Degas-, tai IMG-muodoissa. Mukana on jopa oma piirto- sekä tekstinkäsittelyohjelma..

Käytössä Themadat on aika outo tapaus. Se on niin erilainen, että se on suorastaan hankala oppia. Manuaali voisi olla parempikin - ja ennen kaikkea jonkin muun kuin saksankielinen. Mikään itsestään selvä ohjelma Themadat ei ole; se kuuluu ohjelmiin joiden tekijät tuskin pelkäävät piratismia. Ilman ohjekirjaa et Themadatia opi käyttämään (saksantaidoton tuskin senkään avulla..). Lieneekö synnä GFA-Basic, vai mikä - mutta vaikka ohjelma toimiikin erinomaisen nopeasti, siinä on jotain kotitekoisen oloista. Se ei käytä tavallisia GEM-laatikkoita lainkaan, vaan omia - sinänsä näppäriä - viritelmiään. Ikävä kyllä, se ei siksi liene suomennettavissakaan.

Jos tarpeesi keskittyvät tiedon lajittelemiseen luokittain, Themadatia parempaa ohjelmaa tuskin helpolla löytää. PC-maailmasta tuskin edes vastaavaa. Tavallisen tietokannan tarvitsija löytää helpompiakin vaihtoehtoja.

Laittevaatimukset: 1 MT RAM, mv-monitori. Toiminee latauskuvaava lukuunottamatta siedettävästi suurnäytöilläkin.

UUTUUKSIA !

Atari malleihin on tullut uutuuksia joista ensimmänen on Tehokas, 32 mhz kellottaa- judella toimiva ATARI TT. TT on ollut jo jonkin aikaa markkinoilla, mutta sen osuus suomessa on vielä pienehkö. Eipä silti kone onkin suunniteltu enemmän ammatti- kuin kotikäyttöön, senhän jo kertoo laitteiston hintakin.

Uutuuten kotitietokone markkinoille ja lähinnä TT:n kilpailijaksi mainittu Uutuus tuote on Atarin Mega STE mallisto. Entiseen Mega ST sarjaan verrattuna tässä uudessa laitteistossa on paljon parannuksia. Tekniikastaq sen verran kun laitteesta tiedän. Ulkoasu TT:n kaltainen so. aivan samoihin kuoriin asennettu kokonaisuus. Kellotaajuutta on nopeutettu puolella, eli uutuusmalli pyörii 16 mhz:n taajuudella. Ja sitten kaikkein mukavin juttu lienee se, että laitteessa on mukana 48 mt:n kiintolevy ja se on erittäin helposti vaihdettavissa vaikka 105 mt:n kokoiseksi. Lyhyesti sanottuna varsin mielenkiintoinen laite ja korvaa varmasti TT:n niille joilla ei ole koneeseen sijoittaa rahaa 20 tuhatta markkaa. Hintaa Mega STE malleille (2 ja 4 megaa) ole tiedossa. Laitetta odotetaan suomeen aikaisintaan kesä- heinäkuussa.

Ranskalaista tyyliä tekstinkäsittelyyn

Sitä on jo niin tottunut siihen, että kaikki merkittävät ST-ohjelmauutuuudet tulevat saksanmaalta, että poikkeus suorastaan hätkähdyttää. Calligrapher ei sinänsä ole UUSI ohjelma; kaikkea muuta. Se kuuluu vanhimpiin ST:n tekstureihin; ohjelma jonka perusajatus pidettiin erittäin hyvänä, mutta joka pahojen virheiden vuoksi vedettiin pian markkinoilta. Vuodet ovat kuluneet, ja Calligrapher näyttäisi tulleen takaisin. Reippaasti laajennettuna, kornealla hintalapulla varustettuna - ja ylistävien ensikomenttien säestämänä. Miten on - onko tässä Signumin ja Wordflairin kaataja? Valmistaja reagoi tilaukseeni lähettämällä ensin demoversion ohjelmasta tutustumista varten. Tämä artikkeli koskeekin ko. demoa. Myyntiversiokin pitäisi saapua kohtapuoliin, ja jos ratkaisevia muutoksia siihen on tehty, asia selvitetään seuraavassa ST-Viestissä.

Calligrapherin ominaisuusluettelo on vaikuttava; paremmin asiaa ei voi ilmaista. Ohjelma sisältää useita 1st Word Plus:n käyttäjälle ennen näkemättömiä tekstinkäsittelytoimintoja. Voit esim. käyttää lyhenteitä pitkien, toistuvien tekstilohkojen tilalla. Voit muodostaa graafisesti näyttäviä taulukoita keskelle dokumenttia. Voit ladata DIF-standardin mukaisia taulukkolaskentaohjelma-dokumentteja valmiiksi taulukoiksi Calligrapheriin. Voit yhdistää matemaattisia kaavoja tekstiin ja taulukoihin. Voit tehdä suorastaan hengästyttävän määrän tavalliselle teksturille vaikeita tai mahdottomia asioita.

Calligrapherin varsinaisiin erikoisuuksiin kuuluu Calamusmaisten vektorifonttien käyttö. Tulostuslaatu on näin paras mahdollinen. GEM-vektorigrafiikkaa ja IMG-rasterigrafiikkaa, sekä paljon muita grafiikka- ja tekstiformaatteja voidaan vapaasti yhdistellä tekstiin. Marginaalien, tabulaattoreiden ja jopa kokonaisten palstojen luonti ja käsittely on helppoa, ja täydellinen WYSIWYG-periaate toimii. Esikatselutilassa voidaan jopa 8 sivua katsella samanaikaisesti.

MOITITTAVAA...

Vaikka Calligrapher onkin esim. Microsoft Writeä nopeampi, se ei ole vielä paljon. Vähintään Mega-STE:n tai mieluummin T:n tehoinen laite onkin hyväksi tämän ohjelman yhtey-

dessä. Tekstin muotoilukeinot jättävät myös pientä toivomisen varaa; puuttuva automaattivutus ei sovi tämän hintaluokan ohjelman imagoon. Kuvien sinänsä helppo ja monipuolinen mitoitus on toteutettu tavalla joka johtaa helposti koko kuvan katoamiseen vahingossa. Kaiken kaikkiaan, Calligrapherin kuvankäsittely ja tekstinkäsittely tuntuvat olevan vähän eri paria keskenään. Molemmat kyllä hyviä, mutta yhteispeli ontuu. Ettei totuus unohdu: kaikesta äskeisestä moitteesta huolimatta, harva teksturi pystyy näissä asioissa parempaan kuin Calligrapher.

Näkymä Calligrapheriin. Otsikon ympärillä oleva laatikko on ohjelman automaattisesti tekemä. Vastaava voi laittaa eri tyylisinä minne vain haluaa. Myös taulukon muotoilumahdollisuudet ovat hyvät, vaikka itse taulukon tekeminen ei olekaan aivan yhtä helppoa kuin Microsoft Wordissa.

KEHUTTAVAA...

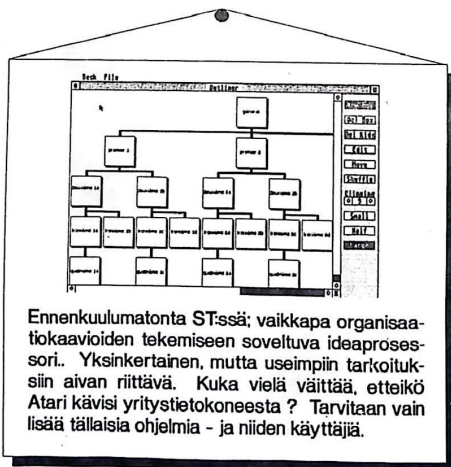
Käyttömukavuus on hitautta lukuunottamatta korkeaa tasoa; jopa ylävalkoihin on pääsy näppäimistöltä käsin. Koko ohjelma on mahdollista räätälöidä hyvin pitkälle käyttäjän omiin tarpeisiin, ja mm. näppäinlyhenteet voidaan määrittellä itse. Leikkaa-/Liimaa-toiminnot toimivat tavallista kattavammin; lähes kaikkea voi (taulukoida, kuvia ja viitteitä myöten) siirrellä jopa 7 samanaikaisesti auki olevan dokumentin kesken. ST:lle ainutlaatuinen piirre on myös graafinen ideaprosessori joka kaiken lisäksi tuntuu jopa toimivan. Tulostusmahdollisuudet tuskin jättävät kenellekään toivomisen varaa; kaikki on hoidettu ammattilaistakin tyydyttävällä tavalla. Mukana seuraava ohjelma mahdollistaa vektorifonttien käytön myös useissa muissa GDOS-ohjelmissa. Ohjelman luomat taulukot, matemaattiset kaavat, sekä tekstin ulkoasu, kestävät vertailun minkä tahansa ST-ohjelman, ja useimpien Macintoshinkin huippuohjelmien kanssa. Jos kuvien yhdistely tekstiin tapahtuisi paremmin, ja kappaleiden muotoiluun voitaisiin käyttää nopeampaa menetelmää kuin vähän kömpelöt muotoiviivaimet, Calligrapher'in voisi lukea lajinsa ehdottomaan parhaimmistoon. Erikoisuutena kannattaa vielä mainita ST:lle harvinainen Word Perfect 5-tyyppinen esikatselutoiminto; voit katsella yleisnäkyymiä jopa 8 sivusta samanaikaisesti..! Ohjelma tukee suurnäyttöjä ja Overscan-grafiikkakorttia.

Kokonaisvaikutelma Calligrapher Professionalista on myönteinen. Se kuuluu ensimmäisiin ST-tekstureihin jotka alkavat hätyyttellä niin ominaisuuksiltaan kuin käyttörukavuudeltaan Macin ja PC:n parhaita ohjelmia (esim. Microsoft Word). ST on kuitenkin auttamatta liian kesy kone tämän luokan ohjelmien ajamiseen. Jos Calligrapher toimii TT:ssä, Atari-maailma lienee saanut uuden huippuohjelman. Toivoo sopii, että valmistaja malttaa vielä hioa pois määrittäjä harmillisia pikkuvirheitä (jotka eivät kuitenkaan haitanne normaalikäyttöä), ja liittäisi ohjelmaan suomalaisen oikolukusanaston. Ohjelma nimittäin osaa tarkistaa 160000 sanan englantilaisesta sanastosta tekstiasusi samalla kun kirjoitat..! Tempus Word, That's Write - ja nyt Calligrapher Professional. Mitä muuta kohta voi enää toivoa, kuin Word Perfectin varovaisesti lupailmaa 5.1 ST-versiota (johon en kyllään usko..). Mitä Signumiin ja Wordflairiin tulee, molemmat kilpailevat hieman eri sarjoissa niin keskenään kuin Calligrapheriin nähden. Signum on peto tieteellisen tekstin ja kuvien

yhdistelyyn. Wordflair sisältää jonkinlaista business-grafiikkaa ja pienen tietokannan. Calligrapher kulkee jossain näiden kahden välimaastossa, ollen kuitenkin joukon monipuolisin ohjelma. 139 punttaa ei ole vähän, mutta saapa rahalle tässä tapauksessa ilmeistä vastinettakin.

Valmistaja: Eclotron, Ranska

Teksti: Tommi Hietavuo

MUSTESUIHKUKIRJOITIN

Hewlett Packard **DESKJET** mustesuihku-printteri on laserprinterin keksimisen jälkeen tärkein edistysaskel desktop publishing -alueella.

Monelle meistä laserprintteri on hinnaltaan liian kallis. Kuitenkin haluaisimme tehdä joskus kunnollista jälkeä omissa kirjallisissa töissämme. Olemme nähneet millaista jälkeä matriisikirjoittimet tekevät, ja jääneet tuskailemaan mistä saisi printerin joka maksaisi vähemmän kuin laser ja tekisi kuitenkin parempaa jälkeä kuin matriisikirjoitin.

Sellainen printteri on olemassa, oletko koskaan kuullut mustesuihku kirjoittimesta? Olin melko ennakkoluuloinen kun noin kahdeksan kuukautta sitten hankin sellaisen. Sana 'mustesuihku' toi mieleen suttaavan ja roiskivan, jotenkin kummallisen pihisevän laitteen, joka ei pystyisi kauan tukkeutumat-ta toimimaan. Kuitenkin luin siitä kehu-via artikkeleita ulkomaisista lehdistä ja uteliaisuuteni voitti ennakkoluuloisuuteni: ostin laitteen, hieman kallishan se oli (2600;-) mutta...

Kytkeytyäni sen Atariini ja tulostettuani ensimmäisen sivun, olin yllätynyt: se oli todella äänetön, vain paperi kahahti kerran, sitten kuului vionoa suhinaa ja siististi kirjoitettu arki laskeutui tarjottimelle. Ei puhukuvaa tuuletinta, ei ulvovia matriisineuloja, ei räätiseviä vasaroita. Ja jälki on todella yhtä hyvää kuin laserprinterissä!

Kuten ehkä tiedättekin, valmistaa Atari melko edullista laserprinteriä, mutta siinä ei ole lainkaan muistia. Nyt on kuitenkin niin, että toimiakseen laserprintteri tarvitsee vähintään kaksi megaa muistia, joten Atari-laser käyttääkin koneen omaa muistikapasiteettia... jos sitä on tarjolla! Jos alat harrastaa ns. desktop publishingia eli omaa julkaisutoimintaa, tarvitset laitteiston,

joka kykenee tulostamaan vähintään 300 pistettä tuumalle. Tavallisen A4-arkin tulostaminen laser-printterillä vaatii tyypillisesti noin 700000 - 750000 bitin kuvamustia, eli pyöreästi yhden megabyten. Eli suomeksi sanottuna laserprinterillä tulostamiseen tarvitaan pelkkää kuvan muistissa pitoa varten yksi mega, ja ohjelmistoa, fontteja ja muita tiedostoja varten vähintään yksi mega, eli yhteensä kaksi megaa.

Laserprintteri muodostaa kuvan paperille samalla tavoin kuin kopiokone. Itse asiassa, ainoa ero laserprinterin ja kopiokoneen välillä on, missä **muodossa** alkuperäinen l. *originaali* on: joko digitaalisena bittijonona tai käsinkosketeltavana paperikuvana. Canonin värikopiokoneet jopa käyttävät laseria kuvan muodostamiseen kuvarummulle, samoin kuin laserprintteri. Sitä ei kuitenkaan voi kytkeä tietokoneeseen. Tavallinen kopiokone käyttää linsejä ja tavalista heijastettua valoa saadakseen sähköllä varattuun rumpuun alkuperäiskappaleen peilikuvan. Laserprintteri tai laserkopiokone muodostaa rummulle kuvan lasersuihkulla, kuva muodostuu rasteroiduista pisteriveistä, ja on alkuperäiskappaleen peilikuva.

Kun kuva on siirretty rummulle, se siirretään siitä kopiokoneissa ja laserprinttereissä täsmälleen samalla tavoin eteenpäin paperille. Ensin pölytetään sähköllä varautunut kuvarumpu pölymäisellä väriaineella, pulverilla. Pulveri kiinnittyy paremmin sähköllä varautuneisiin kohtiin rummulla, ja sen jälkeen puristetaan ja 'poltetaan' paperiin kiinni. Laserprinterin pulveri on sekoitus hiiltä ja muoviaiainetta. Pulveri tavallaan sulatetaan kiinni paperiin. Olen hieman yksinkertaistanut tämän prosessin kuvausta, pysytellen vain pääperiaatteissa, kopiokoneissa on nimittäin muitakin tekniikoita, saatetaan esim. ensin pölyttää rumpu ja vasta sen jälkeen 'valkaista' vaaleaksi tarkoitetut osat.

Joka tapauksessa on laserkirjoittimessa hyvin kallis ja sotkuuntumiselle arka osa, kuvarumpu, jonka kunnosta riippuu millaista

jälkeä kirjoitin tulostaa. Tyypillisesti kuvurumpu kestää noin 100000 arkin tulostuksen, joten ihan heti ei toki sekään loppuun kulu.

Miten sitten toimii mustesuihkekirjoitin? Aivan kuten esim. painokone, mustesuihkekirjoitin käyttää oikeaa, nestemäistä mustetta kuvan tekemiseen. Se kirjaimellisesti sumuttaa musteen paperille, ja *paperiin*, kuin maalisumutin. Kuulostaa suttuiselta, vai? Näkisittepä millaiseksi laserprintterin pulverikasetti sotkee työhuoneen!

Mustesuihkekirjoitin käyttää mustekasetti/kirjoitinpää -yhdistelmää, halpaa pikuku kasettia, joka nipsautetaan paikalleen, ja joka sisältää sekä uuden kirjoitinpään, että uuden annoksen mustetta. kirjoitinpää koostuu mikroskooppisen pienistä rei'istä, joiden takana on hehkulanka musteeseen upotettuna. kirjoitinpää kulkee paperin yli edestakaisin kuten matriisikirjoittimissa. Kohdissa, missä tarvitaan mustaa, virta johdetaan hehkulankaan, musteen ympärillä kiehtaata ja muodostaa 'kuplan', jonka aiheuttama ylipaine roiskauttaa mustepisaran pienestä reiästä ulos ja paperille.

Päinvastoin kuin kirjoittimet, jotka käyttävät värinauhaa, mustesuihkekirjoitin tekee täydellisesti mustattuja alueita, ei jätä valkeita viiruja, kalpeita alueita tai muita epätäydellisyyksiä joita parhaimmatkin matriisikirjoittimet tekevät.

Huomaa että mustesuihkekirjoittimet, matriisikirjoittimet ja laserkirjoittimet ovat kaikki pistematriisikirjoittimia. Ainoa ero on siinä, MITEN pisteet muodostetaan paperille!

Suorituskyky ... "PAHA!"

Mustesuihkekirjoitin tekee ihan mielikseen isoja, täydellisesti printattuja kokomustia alueita, ja pienenpieniä kuvarastereita. Printtatut kuvat näyttävät niin hyviltä, ettei voi sanoa, onko ne printattu vai

painettu OFFSET-painossa. Todellakin, mustesuihkepintterillä tulostettu sivu on yhtä hyvä kuin Atari-laserilla tulostettu, ja Atari laser tekee todella siistää jälkeä. Mustesuihkepintterillä tulostettua sivua ei voi käytännössä erottaa laserilla tulostetusta. Mustesuihku on hitaampi, mutta laatu on sama. Ja koskapa muistesuihku on huomattavasti halvempi kuin laser, ja se sitäpaitsi toimii myös alle megan muistilla, niin se on oikea 'power without the prise' tuote! Mustesuihkepintteri on printtereiden joukossa mitä Atari on tietokoneiden joukossa hinta/laatu suhteessa.

Olette ehkä huomanneet, että olen aivan myyty mies Hewlett Packard Deskjet printterin suhteen! Senjälkeen kun ostin Deskjetin, olen todella testannut sillä kaikenlaista, isoja mustia alueita, hienorasteria, ja tarkastanut suurennuslasilla tulevatko fonttien 'seriffit' hyvin. Olen myös kokeillut tulostaa isoja ja pieniä skannattuja kuvia 300 dpi tarkkuudella. Olen verrannut tulosta laserilla printattuihin, myös Atari laserilla, ja todellakaan ei voi sanoa että mitään eroja olisi lopputuloksessa. Tietenkin näkee heti eron kumpi on printattu kummalla, jos tietää mitä 'johtolankaa' etsiä: ammatimies esim. pystyy sanomaan painojäljestä mikä on painettu offsetilla, kohopainolla, kivipainolla, silkkipainolla, gravyyrilla tai jollakin muulla painomenetelmällä. Niinpä jotkut "osaavat" kastella paperin ja sanoa senjälkeen että se on painettu mustesuihkulla. Eron pystyy sanomaan helpominkin, yksinkertaisesti *katsomalla paperin taakse!* Mustesuihkuhan käyttää OIKEAA mustetta, joka imeytyy paperiin.

Mustesuihkepintteri käyttää tavallista irtotarkkipaperia. Paperin laatu vaikuttaa paljon lopputulokseen, kuten muillakin printtereillä, mutta yleisesti ottaen mikä paperilaatu tahansa käy. Paperitarjoittelule mahtuu kerralla noin sata arkkiä, ja se syöttää automaattisesti ja on hyvin helpo käyttää. Mikä tahansa paperilaatu siis

käy, mutta lopputuloksilla on eroa: parhaita ovat sileät paperit kuten CONQUEROR, Jyväskylän Linen Bank, ja paras ehkä on Hammermill Laser Plus, jossa on takana vahvasta kameramasterointia ja paste-up liimauksia varten. Myös kirjekuoria voi syöttää printeriin, erillisestä kirjekuoria varten tehdystä syöttöaukosta. Mutta koska paperin on kierrettävä tela aivan kuin kirjoituskoneessa, se rajoittaa paperin paksuuden noin $200\text{gr}/\text{m}^2$. Siihen ei voi syöttää paksuja postikortteja, eikä postitustarra-arkkeja suositella, koska ne voivat irtota ja tarrtua laitteen mekanismeihin.

YHTEENSOPIVUUS

HP Deskjet käyttää erästä nykyajan suosituinta printerikieltä, HP PCL (level 3) ja valinnaisesti siihen saa Epson FX-80 emuloinnin kasetilla, joka maksanee noin 750 mk. Joko Epson, Postscript tai HP PCL on käytännössä KAIKKIEN vakavasti otettavien ohjelmien tulostusoptiona, ei ole vaaraa, etteikö joku ohjelmisto tukisi Deskjettiä. Deskjet käyttää SAMAA kieltä kuin Laserjet, joka taas on yleisin laseria ohjaava kieli maailmalla. Ei siis tarvitse huolehtia yhteensopivuudesta.

GDOS tulostus: GDOS-tulostushan on valmiina monessa ohjelmassa, kuten Easy Draw, Microsoft Write ja Timeworks Publisher. Migraph-yhtiö on tehnyt Deskjetille GDOS ajurin, jolla se tekee parempaa jälkeä kuin Laserjetin ajureilla. Mukana tulee sekä 150 että 300 dpi ajurit ja fontit, sekä screendump-ohjelma, jolla saa ALT ja HELP näppäinten painalluksella kuvaruudun tulostettua paperille. Levyke maksaa Migraphilla noin 40 dollaria.

EPSON emulointi: Epson emulointikasetti toimii hyvin, mutta emulointi-sana jo pitää sisällään sen rajoituksen: "toimia kuin joku muu". Älä siis odota Epson-emulaatiolla saavasi 300 dpi-jälkeä, resoluutio on SAMA kuin Epson-printtereissä! Jälki tietenkin on paljon paljon parempaa...

Koska Atarin laserille ei ole Epson-emulaattoria, on Deskjetillä taas yksi kilpailuetu. Ja toisin kuin Atari laseria, Deskjettiä voi käyttää kaikkien eri merkkisten koneiden kanssa.

Otetaanko testi? ...

Vaikkei mustesuihkuprintteri voitakaan laseria nopeudessa varttimaililla, se tuottaa jälkeä, joka on vertailukelpoinen laserprinterin jäljen kanssa.

Nopeus on suhteellista kaikilla kirjoittimilla, eikä mustesuihku ole poikkeus. Sivun tulostus voi kestää 20 sekuntia tai 20 minuuttia, riippuen eri seikoista.

Teksti moodi: Kuten muutkin kirjoittimet, mustesuihkukirjoitin käyttää sisäänrakennettuja fontteja nopeaan, vain tekstiä sisältävään tulostukseen. Tässä moodissa se tulostaa 120 merkkiä sekunnissa 10 cpi merkkikoolla ja 'letter' laadulla, eli noin kaksi sivua minuutissa. Samat merkit 'draft', eli vedos'-laadulla tulostuvat 240 merkin nopeudella. Mainittakoon, että tuo vedoslaatu on parempi kuin monen kirjoittimen 'letter'-laatu! Printeri käyttää sisäänrakennettua Courier-fonttia, ja sille on saatavissa yli tusina erilaisia fonttikasetteja sekä ladattavia 'soft'-fontteja, joita käytetään muistilaajennuskasetin kanssa. Kirjelaatu on todella hyvä, jopa yhtä hyvä kuin 'daisy wheel'-printtereissä! Vedoslaatu on 150 merkkiä tuumalle, eli joka toinen mustepiste on poissa, mikä ei välttämättä erotu lopputuloksesta. Fonttikasetin LED-näyttö ilmaisee mikä fontti kulloinkin on käytössä.

Grafiikka: Tässä Deskjet loistaa! Se tekee kokosivun bittikarttagrafiikkaa joko 75, 100, 150 tai 300 pisteen tuumatarkkuudella. Marginaali kokosivun kuvan ympärillä on sama kuin laserprinterissäänkin. Kokosivun kuvan printtaamiseen kuluva aika riippuu monista tekijöistä: siihen vaikuttaa ohjelma, jolla sivu tehdään, printeriajurin tyyppi, ja se miten tehokkaasti sitä käytetään, printeri-kieli, kirjoittimen käytössä olevan muistin määrä, kirjoitinpuskurin koko (Deskjetin

puskurin koko on vaatimattomat 16 kiloa, ja valinnainen 128 kilon lisämuistikasetti), se käytetäänkö rinnakkais- vai sarjaporttia (rinnakkaisportti on paljon nopeampi), sivun sisältö (isoresoluutioiset bittikartat kuten valokuvat ovat hitaampia kuin esim. laatikot viivat ja monikulmiot), ja vielä muistakin tekijöistä.

Yleisesti ottaen GEMiä käyttävät ohjelmat (Easy Draw) tulostavat paljon nopeammin kuin muut (esim. Publishing Partner, Calamus). Easy Draw tulostaa keskimäärin 300 dpi kokosivun 3-5 minuutissa. Publishing Partner ottaa keskimäärin 10, jopa 20 minuuttia per sivu. (Koeajot voi tietenkin tehdä puolessa ajassa käyttäen 'vedos'-laatua.)

Tulostuslaadusta riippumatta Deskjet tekee vain yhden pyyhkäisyn riviä kohden, päinvastoin kuin eräät matriisikirjoittimet, jotka joutuvat kirjoittamaan jopa kolme kertaa saman rivin tehdessään ns."korkealaatuista" jälkeä.

Useimmat luultavasti luulevat, että laserprintteri on salamannopea, ehkä se johtuu vauhdikkaasta nimestä. Näin ei kuitenkaan aina ole. Vaikka lasersäde onkin nopea, pullonkaulan aiheuttaa ohjelma joka ohjaa sädettä. Laserprintterin kuten muidenkin kirjoittimien on ensin muutettava kirjoitinkieli, jota ohjelma käyttää, bittikartaksi. Tätä vaihetta sanotaan RIPiksi (Raster Image Processing). Se on monimutkainen ja hidas toimitus sillä kokosivun bittikartta 300 pistettä tuumalle -tarkkuudella käsittää yli seitsemän miljoonaa pikseliä! Jopa Applen LaserWriterilta voi mennä 15 minuuttia sivun bittikartan laskemiseen. Joka sivun laskemiseen kuluu tietty aika. Kun laser on laskenut sivun bittikartan, se pystyy tekemään siitä kopioita niin nopeasti kuin se saa uusia arkkeja sisäänsä, eli todella nopeasti! Noin 7 - 8 sivua minuutissa.

Laser ja mustesuihkuprintteri siis laskevat

ensimmäistä sivua suunnilleen yhtä kauan, mutta kun laskut on laskettu, pystyy laserprintteri suoltamaan uusia sivuja yhtenä putkena, kun taas mustesuihkulta menee uusien sivujen tuottamiseen lähes yhtä kauan kuin ensimmäisenkin. Mutta tämä koskee vain GRAFIIKKAA. Teksti joka printataan printterin sisäänrakennetuilla fonteilla ei tarvitse bittikarttaa, jokainen kirjain on oma etukäteen laskettu bittikarttansa joka on valmiina muistissa. Mustesuihku printtaa tekstiä paljon nopeammin kuin matriisikirjoitin, mutta hitaammin kuin laserkirjoitin.

Mitä tulee laser-printtereihin, niin Atarin laser käyttää nopeaa "DMA"-porttia, ja on todennäköisesti maailman nopein laserprintteri. Se tulostaa Easydrawn tekemän kokosivun alle minuutissa! Älkää odottako vastaavaa nopeutta muilta laserkirjoittimilta! Niitä kirjoittimia ei voi kytkeä Atarin DMA-liitimeen joten ne käyttävät joko hidasta sarjaliitääntä tai suhteellisen nopeaa rinnakkaisliitääntä. Monissa tapauksissa Deskjet mustesuihkukirjoitin on huomattavasti nopeampi kuin muut kuin Atarin laserkirjoittimet!

Ei ole niin tärkeää millä nopeudella sivu tulostuu, kunhan jälki on hyvää. Mustesuihkukirjoitin todistaa sen. Jos pyritään tekemään YKSI hyvä, kuvattavaksi tarkoitettu sivu, ei ole tärkeää miten nopeasti se tulee kirjoittimesta. Jos tarvitsit kirjoitinta, jota useat käyttäjät käyttävät verkossa, jonka pitää tehdä usea kappale samaa sivua nopeasti, silloin osta laser. Jos tarvitset hienoja "originaaleja", ja käytät kirjoitinta kytkettynä vain omaan koneeseesi, silloin on edullisempaa hankkia mustesuihkukirjoitin.

ERILAISIA PISTEITÄ

Sinun on hyvä ymmärtää, että "300 pistettä tuumalle" on vähän liukuva käsite. Tavallisen 9- tai 24-neulaisten matriisikirjoittimen mainostetaan pystyvän jopa tuollaiseen tarkkuuteen. Se ei ole ihan noin.

Pisteet ovat TOISTENSA PÄÄLLÄ. Kaikki korkean resoluution laitteet, kuten laser kirjoittimet, mustesuikkirjoittimet ja Linotype ladontakoneet tuottavat tarkkoja pisteitä, jotka ovat TOISTENSA VIERESSÄ, ja ne PISTEET EIVÄT MENE PÄÄLEKKÄIN! Voit tarkistaa asian ja vertailla eri kirjoitinten jälkeä vaikkapa kultasepän "loopilla" tai hyvällä suurennuslasilla. Saatata kuulostaa "pilkun halkomiselta", mutta tulokset puhuvat puolestaan.

Deskjet printteri on yksinkertainen asentaa, vain johdot kiinni, mustekasetti paikalleen ja virta päälle, tuskin tarvitsee edes avata isoa käsikirjaa, joka sisältää tarkat ohjeet ties mistä...

Luotettavuus: Deskjet printterin luotettavuus on keskimäärin MTBF20000, eli keskimääräinen vikojen esiintymisväli on 20000 tuntia. Se on keskimäärin 12000 sivua ja 2000 tuntia virta päällä vuodessa, tai keskim. 50 sivua päivässä. Kirjoitus-pää, joka on vaihdettava, ja vaihtuukin aina mustekasettia vaihdettaessa, ei tukkeennu eikä sotke paikkoja. kirjoituskasetti maksaa 119 mk/kpl. Yhdellä kasetilla kirjoittaa noin 500 arkkia keskimäärin.

Saatavuus: Deskjet kirjoittimen valmistus on lopetettu, joten tätä kirjoitusta ei tarvitse ottaa mainoksena! Minulla ei ole mitään syytä mainostaa mitään tuotetta, mutta printtereistä olen kuullut niin kummallisia mielipiteitä, että päätin kirjoittaa tämän. Jos arvelet, että laserilla tulostettu näyttää paremmalta kuin mustesuikulla tulostettu, ehkä pitäisi syyttää ohjelmaa, ei Deskjettiä!

Deskjet printteriä ei enää valmisteta, Hewlett Packard on kehittänyt menetelmän, jolla teknisesti 300 dpi:n tarkkuuteen pystyvistä printteristä saadaan lähes 500 dpi:ltä näyttävää jälkeä, muuntelemalla pisteiden kokoa. Kirjoittimien tyypit on nyt muutettu, ja uudet kirjoittimet ovat tätä tyyppiä. Minä en ole niiden jälkeä kuitenkaan tutustunut, mutta arvelen, että nii-

den pitää olla todella erinomaista, jos kannattaa lopettaa Deskjetin valmistus niiden vuoksi!

Käy tutustumassa mustesuikkiprinttereihin esim. Gaudeamus Datassa, josta saa opiskelijahintaan näitä laitteita!

VERTAILE:

Tämä teksti on kirjoitettu HP DESKJET mustesuikkiprintterillä ja TeX-ladontaohjelmalla. Muut tekstit on tulostettu ATARI laserprintterillä ja Calamus-DTP-ohjelmalla. Lopuksi on tekstit tulostettu OFFSET-painokoneella.

Tuhlaatko sinä arvokasta aikaasi Atarisi kelloa asetellen?

Silloin vastauksesi on Forget–Me–Clock II

Kuulutko Sinä niihin, jotka asettavat tietokoneen kellon aikaan AUTO–kansista käynnistyvällä ohjelmalla aina uudelleen koneen käynnistyttyä yhteydessä? Vai käytätkö siihen mahdollisesti jotain työpöytä–ohjelmaa? Vai kuulutko peräti niihin, jotka eivät edes käytä reaaliaikakelloa? Silloin Forget–Me–Clock II moduli on Sinulle oikea valinta.

Kytke Ja Unohda

Kun Forget–Me–Clock II on kytkettynä Atari ST tai STE:si moduliporttiin, koneesi systeemi– ja näppäimistökello asetetaan oikeaan aikaan välittömästi koneen käynnistyttyä yhteydessä lyhyellä AUTO–kansista käynnistettävällä ohjelmalla, joka toimitetaan Forget–Me–Clock II:n mukana. Sinun ei siten enää tarvitse kuluttaa arvokasta aikaasi asettelemalla kelloa oikeaan aikaan joka kerta. Kun käytät Forget–Me–Clock II:a voit olla varma, että tekemäsi tiedostot ovat saaneet talletuksen yhteydessä oikean ajan ja päiväyksen, jolloin viimeisimmän työversion löytäminen on todella helppoa vertailemalla päiväyksiä keskenään.

Ainutlaatuinen Läpivienti

Forget–Me–Clock II on ainutlaatuinen reaaliaikakello muihin moduli-

porttiin liitettäviin kelloihin verrattuna. Kaikkien muiden valmistajien reaaliaikakellot valloittavat yksin koko moduliportin käyttöönsä tehden siten mahdolltomaksi käyttää yhtäaikaista kelloa ja käyttämäsi modulisuojaattua ohjelmaa. Forget–Me–Clock II ei jätä Sinua pulaan; Forget–Me–Clock II pitää sisällään läpikulun mille tahansa tarvitsemallesi modulille silloinkin, kun Forget–Me–Clock II on kytkettynä Atariisi. Forget–Me–Clock II ei häiritse mitenkään muiden modulin toimintaa ja kuitenkin se osaa asettaa koneen sisäiset kellot oikeaan aikaan.

Asenna Avaamatta Atariasi

Joidenkin reaaliaikakellojen asentaminen vaatii koneesi avaamista ja

piirien irrottamista ja uudelleenkiinnittämistä, jolloin koneesi mahdollisesti vielä voimassa oleva takuu raukeaa. Forget–Me–Clock II asennetaan suoraan Atari si sivussa olevaan moduliporttiin joten asentaminen ei voi olla enää tätä helpompaa; kytke moduli moduliporttiin ja kytke virta päälle!

Myös Ohjelmisto Mukana

Jokaisen Forget–Me–Clock II modulin mukana toimitetaan kätevä AUTO–kansista käynnistytävä ohjelma, joka asettaa kellon oikeaan aikaan aina kun kytket virran päälle tai resetoit Atari si. Sisäänrakennettu ominaisuus säästää Forget–Me–Clock II:n sisäistä paristoa kytkeväällä sen pois päältä, kun Forget–Me–Clock II modulisii ei ole käytössä. Forget–Me–Clock II on suunniteltu toimimaan kaikkien Atarin mallien kanssa oli se sitten ST, STM, STF, STFM, STE ja Mega ST.

Kahden Vuoden Takuu

Forget–Me–Clock II modulissa on kahden vuoden täysi takuu, joka pitää sisällään myös sisäisen pariston. Pariston kestoikä on kuitenkin moninkertainen takuuaikaan verrattuna. ACC Ky toimittaa tarvittaessa varaosapari stoja myös takuuaajan jälkeen.

TERVEISET TURUSTA

TEXTI S.N.AURA

Tämän kirjoittaminen tapahtuu melko ikävässä tilanteessa. Uutiset Atarista maailmalla ovat kyllä rohkaisevia, mutta Suomessa (USA:n lisäksi toisessa Atarin ongelmamaassa) viimeisimmät tiedot alkavat viedä jopa suurimmilta optimisteilta yrittämisen halua. Miksikö näin?

Tein tänään kierroksen kaupungilla, käyden läpi paikallisia Atari-liikkeitä. Turku on jo vuosia tunnettu alueena jolla ST:llä ei ole oikeastaan minkäänlaista asemaa Amigan, PC:n ja Macin rinnalla. Tässä karua kertomaa siitä, miten täällä asiat ovat:

GAMEWORLD

Pelkkiä peliohjelmaa ST:lle, ja ilmeisen suuria vaikeuksia saada niitä. Myy myös STE-paketteja, mutta harkitsee vakavasti tämän toiminnan lopettamista syistä joita tässä ei käsitellä. Harkitsi myös TT:n ja Mega-STE:n ottamista edustukseen, mutta arvelee maksuehtojen muodostuvan mahdottomiksi. Halua kunnolliseen Atari-edustukseen olisi, mutta liike katsoo toiminnan edellytysten olevan liian huonot.

LASER-DATA

Asiallinen ja suurehko PC-myyjä joka tunnusteli mahdollisuuksia ottaa TT edustukseen, mutta tyytymättömänä saamaansa vastineeseen aikoo hankittua Atarin edustuksesta kokonaan eroon. Ei pelejä, mutta muutama STE-pelipaketti.

SOITIN-LAINE

Ainoa "ammattimainen" Atari-myyntipiste alueella. Yksi Mega-ST 4 kovalevyllä ja laserilla esittelylaitteistona. Halua laajempaan ST-myyntiin ei ilmeisesti ole, ja tuotteiden hinnat hirtittävät. Vain muusikoiden illo.

WIKLUND

Kohtuullinen valikoima ylihintoisia ST-pelejä, pari vanhaa hyötysoftaa, eikä sitten muuta.

AKATEEMINEN KIRJAKAUPPA

Muutama aataminaikainen hyötyohjelma, joitakin pelejä, ja muutama vanha 1040 ST varastossa. Ei halua laitteen myyntiin - masentava paikka.

INFO

Ei esittelykoneita, pari 520 STE-pelipakettia hyllyllä, ja muutama onneton peli vierellä. Ei tiedä, eikä haluakaan tietää mitään isommissa Atareista.

C-ATTILA

Muutti pois. Mikäli haaraliike jatkaa Turun tienoilla, tässä lienee ainoa kelvollinen Atari-jälleenmyyjä koko seudulla.

Niin, että: onko aihetta hymyyn ??? Arvatkaapa, onko näillä eväillä mitään mahdollisuuksia edistää Atari-tuntemusta alueella. Asiat ovat niin rempallaan, ettei ST-Klubin alajaoksen perustaminen tänne sen paremmin onnistu, kuin auttaisikaan mitään. Kun ei ole käyttäjiä, ei voi olla klubiakaan..

Ainoa mitä me paikalliset ataristit olemme voineet tehdä asioiden eteen, on ollut Mutta asiat eivät nyt suju kenenkään suunnitelman mukaan. Saimme pari liikettä suostumaan TT-esittelykoneen hankintaan. Vastahakoisesti nämä suostuivatkin, kuullakseen vain ettei TT:tä esittelykoneiksi anneta. Pisteestä i:n päälle oli ilmoitus siitä, ettei mi-

tään opiskelija-alennuksia ole, eikä tule. Todella; yritä tässä sitten olla ylpeä ataristi. Mikään ei tunnu paranevan täällä härmässä.

Koska oikein aukaisemme silmämme todellisuudelle? Meillä on kuuleman mukaan 3 TT:tä Suomessa. Hyvä niinkin - mutta ei ylpeilyn aihe. Vasta kun niitä on 30, 300 tai mieluiten 3000 (!), niillä on jotain muutakin merkitystä kuin tarjota aihe loputtomiin boksikeskusteluihin.

Kannattaisikin kukaes tässä vaiheessa miettiä, miten tuohon 3000-lukemaan päästäisiin? Englannissa on jo yli 500,000 ST:tä, yli 150,000 tultua myydyksi viime vuoden jälkipuoliskolla. Kysyntää olisi ollut enemmänkin. Miten meillä? Laskuopin mukaan Suomessa olisi voitu samassa ajassa myydä hyvin tuollaiset 10,000 Ataria, joista 1% eli 100 konetta olisi hyvin voinut olla TT-sarjaa. No, laite ei ollut tuolloin vielä markkinoilla. Nykyisellä mainonnalla (jota ei ole), lukema jää noihin legendaarisiiin kolmeen.

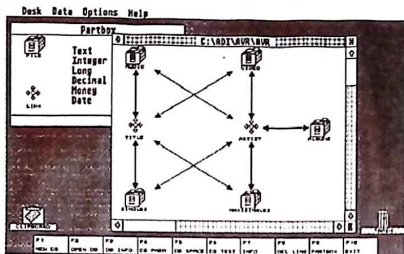
En ota aihetta esille pahansuopuuttani, tai halusta kylvää riitaa klubin ja maahantuojaan välille. Asia vain koskettaa aivan liikaa meitä kaikkia, jotta siihen jätäisi puuttumatta. Totuudenpuhuminen on joskus ärsyttävää räyhäämistä, mutta Euroopan yhentyessä suomalaistenkin olisi aika oppia avaamaan suunsa kun sen aika on. Kaikkialla muualla maailmassa Atari-piirit kritisoivat jopa kohtuuttoman säälimättömästi itse Ataria, oheistuotevalmistajia, sekä maahantuojaia. Meillä on totuttu pitämään suu kiinni epämiellyttävistä asioista, on kyse sitten ulkopoliitikasta, ruotsin kielen ja kulttuurin asemasta, tai vaikkapa Atarista. Jos joku on eri mieltä, kuuntelen mielelläni perustelut - mutta en tavalla joka on tällaisiin asioihin tyypillinen: halolla päähän. Miksi valheelliseksi väitetystä surullisenkuuluisasta diskettilehden Atarius-kritiikkiartikkelista ei seurannut asioiden oikaisua? Jos kirjoittajan esittämät dramaattiset hintaero-esimerkit eivät pitäneet paikkaansa, miksi X-Computer ei oikaisut asiaa? Vaihtoehtoja on tasan kaksi: joko artikkeli koettiin niin alhaiseksi, ettei siihen alennuttu edes kommentoimaan. Tai: sitten se piti paikkansa..

Tällaiset jutut on helppoa sensuroida pois häiritsemästä onnellista olotilaamme; niitä ei ole pakko julkaista. Minut itsenikin voi panna mustalle listalle pään aukomisesta. Mutta on kolmaskin vaihtoehto: asiallinen keskustelu asioista. Haastankin tässä yhteydessä X-Computerin, Klubijaostojen, sekä uuden (vielä nimettömän?) toisen Atari-maahantuojan edustajat kirjoittamaan tähän lehteen aiheesta "Miten Ataria tullaan Suomessa käyttämään ja myymään 90-luvulla". Puhaltakaamme yhteen hiileen tästä eteenpäin, ja näytetään samalla muulle mikromaille, ettemme ole pelkkiä virheostokseen langenneita pellejä. Jokainen ostettu Mega-STE on yksi Macintosh Classic, tai IBM PS/1 vähemmän... Jokainen ostettu TT = lisää kysyntää kunnon ohjelmille.

ADIMENS

Relaatiotietokanta Atari ST:lle

Teksti : Tuomo Hiltunen & Johannis Likos

Eräs mikrojen suurimmista käyttöalueista, tekstinkäsittelyn ohella, ovat erilaiset kortistot ja tietokannat. Myös ST:lle löytyy tähän tarkoitukseen erillaisia tietokanta- ja kortisto - ohjelmia ja niistä monipuolisin ja laajin on varmasti Adimens. Se on relaatiotietokantaohjelma, jonka käyttöalueita ovat mm. yritysten työntekijä - ja asiakaskortistot, oppilaitosten oppilaskortistot, varasto- ja valvonta, videovuokraus, ajanvaraus, sukututkimus, henkilökohtaiset äänite - ja kuvakirjastot, jne.

Laitevaatimukset

Adimens vaatii toimiakseen vähintään 1 Mtavun RAM-muistia ja yhden kaksipuolisen levykeaseman. Suositeltavaa on kuitenkin, että käytössä on myös kiintolevy. Adimens toimii niin mustavalko -, kuin värimonitorilla ja siinä on valmiina ohjaimet seuraaville kirjoittimille : Epson LQ 850, HP Laserjet II, NEC P6/7, IBM Prop ja Atari SLM 804, minkä lisäksi ohjain voidaan helposti räätälöidä mihin tahansa kirjoittimeen sopivaksi.

Yrityskäyttöön on olemassa oma monenkäyttäjän versionsa Bionet:n valmistamalle Ethernet- verkolle, jolloin useampikin käyttäjä pääsee samanaikaisesti käsittelemään yhteisiä tiedostoja.

seuraavista tyypeistä :

teksti
kokonaisluku
desimaaliluku
päivämäärä
valuutta

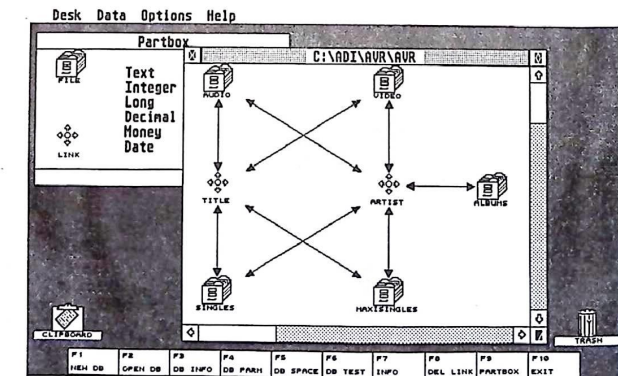
Kun tietokantaa lähdetään suunnittelemaan, ensimmäinen toimenpide on miettiä kuinka monta ja minkälaisia kortistoja tietokannassa tarvitaan, sekä minkälaisia kortteja eri kortistoissa käytetään eli missä kohtaa ja minkälaisena tieto ruudulla esitetään.

Yksinkertainen tietokanta voisi olla esimerkiksi myyntimiehen asiakaskortisto, jolloin tietokannassa tarvitaan vain yksi tiedosto l. kortisto joka puolestaan koostuu korteista joissa on seuraavat kentät :

Nimi (teksti)
Osoite (teksti)
Puhelin (kokonaisluku)
Postinumero (teksti)
Postitoimipaikka (teksti)
Myynti (desimaaliluku)
Huomioitavaa (teksti)

Tietokannan suunnittelu graafisessa ympäristössä

Tietokannan suunnitteluun ja muokkaamiseen Adimens:ssa on INIT.PRGM - ohjelma, jonka avulla

Graafinen esitystapa helpottaa tietokannan suunnittelua ja hallintaa.

Desk Data Options Help

TITLE		ARTIST		AUDIO	
PAGE 1					
Page: 1 Stage: 1 Stereo: 1					
Number: 1	Recorded: 8/7/77		Time: 5		
Title: 63					
Artist: 63					
Key For Title: 15					
Key For Artist: 15					

Korttien ulkoasu suunnitellaan hiirellä ja ne voivat käsittää useita sivuja.

tietokannan eri osat voidaan määrittellä. Määrittely tapahtuu hiiren avulla graafisesti.

Suunnittelu aloitetaan määrittelemällä minkälaisista ja kuinka monesta kortistosta tietokanta koostuu. Kun tämä on tehty, rakennetaan jokaiseen kortistoon oma korttipohjansa. Se tapahtuu sijoittamalla halutut kentät haluttuihin kohtiin korttipohjaa. Kentille määritellään lisäksi käytettävä tyyppi ja kentänpituus. Kentän tyyppinä voi Adimenssissa olla jokin seuraavista:

"Text" l. tekstikenttä, käytetään mm. henkilöiden nimitiedoissa, osoitteissa, kommentteina jne. .

"Integer" l. kokonaislukukenttä, käytetään mm. tavaroiden ja asioiden kappalemäärään liittyvissä tiedoissa. Luvussa voi tällä tyyppillä olla 4 numeroa.

"Long" l. pitkä kokonaislukukenttä, käytetään samaan tapaan kuin "Integer" - tyyppiä. Luvussa voi olla 8 numeroa.

"Decimal" l. desimaalilukukenttä, käytetään mm. kappaleiden paino- ja pituustiedoissa, rahamääriin liittyvissä tiedoissa jne. .

"Money" l. valuuttakenttä, käytetään rahan liittyvissä tiedoissa.

"Date" l. päivämääräkenttä, käytetään päiväyksissä ja sen esitysmuoto on KK/PP/VV. .

Kenttien määrittelyn yhteydessä voit antaa halutuille kentille myös "key" - määrittelyn, jolloin kyseinen kenttä/kentät toimivat "avai-

mina" myöhemmin esim. korttien lajitellun yhteydessä. Korttipohjaan voi kuulua useampiakin sivuja, joten laajojakin tietomääriä on helppo käsitellä, eikä näin olla sidottuja kuvaruudun asettamiin rajoituksiin.

Jos tietokanta koostuu useammasta kuin yhdestä tiedostosta l. kortistosta saattaa tiedon hallinta muodostua hankalaksi. Adimenssissa tämä ongelma on ratkaistu käyttäjäystävällisesti, sillä eräs sen hienoimpia ominaisuuksia on mahdollisuus rakentaa linkkejä saman tietokannan eri kortistojen välille. Useinhan saman tietokannan eri kortistoilla on yhteisiä tietoja, joiden avulla ne voidaan linkittää yhteen ja näin tiedon haku helpottuu huomattavasti. Linkit rakennetaan hiiren avulla graafisesti, jolloin saadaan koko tietokannasta helposti muokattava ja havainnollinen esitys.

Esimerkkinä tällaisesta tietokannasta voisi olla henkilökohtainen ääni-

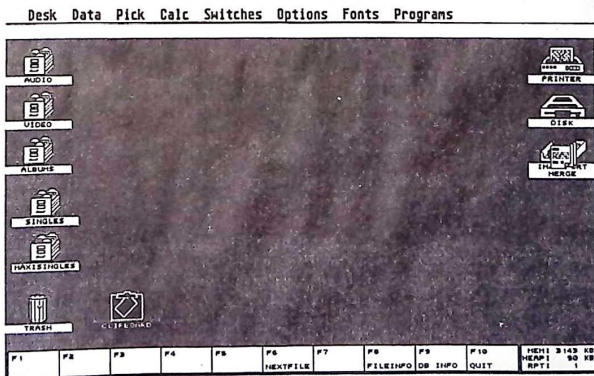
te kirjasto joka jakautuu LP -, single -, C - kasetti ja videotallennekortistoihin. Yhteinen kenttä näillä kaikilla voisi olla esittäjä, jonka mukaan kortistot voidaan linkittää toisiinsa.

Tietokannan ja kortistojen käyttö

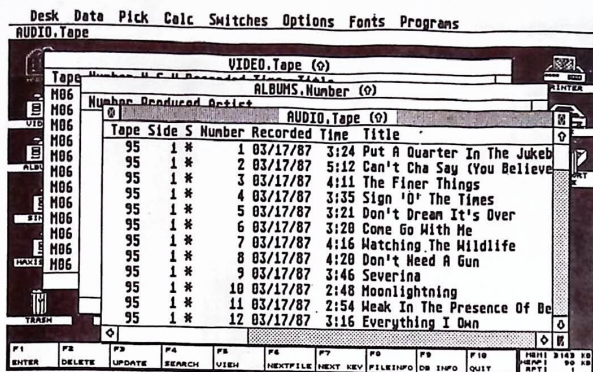
Kun tietokannan rakenne on määriteltä ja tarvittavat yhteydet eri kortistojen välille on rakennettu, voidaan tietojen syöttö kortistoihin ja tietokantaan aloittaa. Tähän tarkoitukseen käytetään EXEC.PRG ohjelmaa.

Ohjelman käyttäjäliittymä muistuttaa käyttöjärjestelmän työpöytää. Avaamalla haluamasi tietokannan saat työpöydälle jokaista tietokannan kortistoa varten oman arkisto-ikonin. Pöydältä löydät myös ikonit levytoiminnoille, roskakorin ja kirjoitin-ikonin. Eli toiminnot voidaan monessa tapauksessa hoitaa täysin hiiren avulla. Ohjelma hyödyntää myös toimintonäppäimiä ja tietysti käytössäsi ovat ST:n ohjelmille tutut alasvetovalikot.

Valitsemalla haluamasi kortisto työpöydältä ja avaamalla sen saat työpöydälle ikkunan, jossa on aikaisemmin suunnittelemasi kortti.

Käyttöjärjestelmän työpöytää muistuttava käyttäjäliittymä helpottaa ohjelman käyttöä.

Ikkunainen tietokannassa helpottuu ikkunoinnin ansiosta.

Tiedot syötetään haluttuihin kenttiin ja saatua kortin täytettyä tallettuu se työn alla olevaan kortistoon, minkä jälkeen voit jatkaa uudella kortilla.

Kun kortistoon on syötetty riittävästi tietoa, voidaan sitä käsitellä monella tapaa. Ohjelmasta löydät työkalut tiedon lajitteluun ja poimintaan, raporttien tekoon ja tulostamiseen. Tärvessasi kortistosta tulostuksen paperille raportin muodossa, etkä halua koko kortistoa vaan ainoastaan tietyn osan siitä, voit ensin määritellä raportille halutut hakukriteerit, joiden mukaan tiedot poimitaan. Tämän jälkeen siirrä hiirellä työn alla olevan kortistoinnin kirjoitinikonin

päälle ja näin kirjoittimelle tulostuvat halutut tiedot.

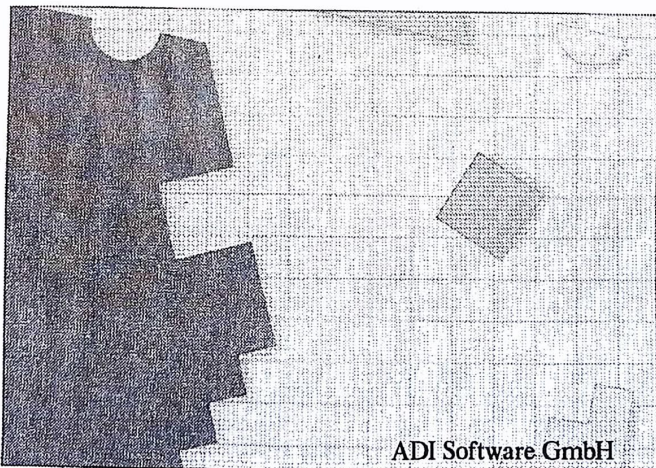
Usein on myös tarvetta siirtää tietoa muista ohjelmista tietokantaan ja Adimens:ssa voidaan vastaanottaa mm. Lotus 1-2-3 taulukoita, 1st Word Plus ja ASCII tekstitiedostoja.

Lisäksi Adimens sallii usean kortiston yhtäaikaista käsittelyn työpöydällä omissa ikkunoissaan, jolloin siirtyminen kortistosta toiseen käy todella vaivattomasti ja käyttämällä korttien välisiä linkkejä halutun tiedon paikallistaminen on äärettömän helppoa.

Adimens lyhyesti

- Graafinen relaatiotietokannan suunnittelu ja muokkaus
- Tiedostojen välinen linkistystoiminto
- Vuorovaikutteinen tiedon käsittely
- Nopeat hakutoiminnot
- Tiedostojen suojaukset salasalla
- Monipuoliset tiedonsiirto-ominaisuudet taulukkolaskentaan ja tekstinkäsittelyyn
- Kirjoittintuki sekä laser-että matriisikirjoittimille
- Data - tyyppi: alfanumeerinen, kokonais- ja desimaaliluku, päivämäärä
- Relaatiotietokannan suurin koko 32 tiedostoa / 16 Mtavua
- Tiedostojen suurin koko 65536 tietuetta
- Tietueen suurin koko 8191 merkkiä / 1023 kenttää
- 192 "key" - kenttää

Ohjelman maahantuoja:
X-Computer Oy
Henry Fordinkatu 5 A
00150 HELSINKI

ADI Software GmbH

KOVOA KEHIIN...

TOMMI HIETAVUO

AUTOSWITCH OVERSCAN

- Grafiikkalaajennus 300,-lla ? -

Kaikki alkoi aikanaan saksalaisen ST-Magazine - lehden viattomasta rakennusohjeesta. Ohje sisälsi vaatimattomasti n. 10 (luit oikein) meikämarkan hintaisen grafiikkalaajennuksen Atari ST-malleihin. Ominaisuudet eivät olleet hassummat: 840*568 - resoluutio vanhan 640*400:n tilalle. Tämä Overscanin nimellä kulkeva pikku ihme sai Atarin kehittelypöydän toteamaan: "miksi me emme keksineet tuota.?" Niinpä hankkeen keksijä, Karsten Ivakovic, päätti edelleenkehittää Overscanista kaupallisen tuotteen. Tuumasta toimeen; Overscan 3.0 on nyt valmis, kaupallinen tuote 130 DM hintaan.

Itse laite on tulitikkulaatikkoa pienempi. Se sisältää kaksi GAL-mikropiiriä, muutaman kondensaattorin, sekä johtoa. Pakkauksessa on lisäksi levykkeellinen hyödyllisiä apuohjelmia, sekä hyvin seikkaperäinen saksankielinen käsikirja. Overscan sopii kaikkiin vanhempiin ST-malleihin (ei siis tällä hetkellä STE:lle, Stacyle, eikä TT:lle). Käyttöjärjestelmävaatimuksena on TOS 1.2, tai 1.4. Vanha ROM-TOS 1.0 ei käy. Asennus on vaikea, muttei mahdoton kohtuullisen elektroniikkakokemuksen omaavalle. ST:n piirilevystä joudutaan katkomaan johtoja, nostamaan IC-piirin jalkoja, juottamaan 10..11 johtoa eri puolille, sekä vielä mahdollisesti tekemään eräitä yksilökohtaisia sovituksia (mm. säätämään monitoria). Kuvitetut ohjeet ovat sinänsä erinomaiset, mutta ilman kohtuullista saksankielen taitoa työhön ei kannata ryhtyä.

Kun kaikki on onnellisesti ohi, ST:si näyttää erilaiselta. Mv-näytöllä on nyt (monitoristasi riippuen) 672..702*480 pikseliä, eli ainakin 25% alkuperäistä enemmän. Erityisen hyviltä näyttävät CAD- ja julkaisuohjelmat, jotka eniten hyötyvät neljänneksen suuremmasta kuva-alasta. Ohjelmat jotka toimivat ST:n Overscan-tilassa, toimivat myös muiden grafiikkakorttien ja TT:n kanssa. Vastaavasti, Overscanilla toimimattomat ohjelmat eivät to-

dennäköisesti toimi kunnolla sen paremmin TT:ssä, kuin muissakaan tulevissa Atareissa.

Ohjelmien yhteensopivuus - onko sitä ?

Atari on viime vuodet yrittänyt saada ohjelmia tekemään resoluutiosta ja värien lukumäärästä riippumattomia ohjelmia. Tämä avopesu onkin tuottanut tulosta; vuoden 1988 jälkeen tehdyt hyötyohjelmat toimivat pääsääntöisesti hyvin uusien grafiikkakorttien kanssa. Ongelmia puolestaan syntyy niiden ohjelmien kanssa, joiden teossa ei olla noudatettu DR:n ohjeita. Väri grafiikka-ohjelmat eivät pääsääntöisesti tue laajennettua grafiikkaa, ja sama pätee peleihin. Toisaalta, valtaosa etenkin uudemmista grafiikka-, CAD-, DTP- ja muista hyötyohjelmista toimii moitteettomasti. Overscanin varsinainen juju on tässä; ainoana tuntemamani grafiikkakorttina, se osaa automaattisesti valita oikean resoluution kullekin ohjelmalle. Jopa MS-DOS ko-voemulaattorit PC-Speed, AT-Speed, ja esim. ATonce tukevat Overscania. Näin jokainen ohjelma toimii - joko normaalitilassa, tai overscanilla. Mutta: ikävä kyllä, tähän 99.9% yhteensopivuuteenkin sisältyy pari ikävää poikkeusta. Ns. ohjelmalliset blitterit, eli mainiot näytönnopeuttimet Turbo-ST ja Quick-ST lopettavat yhteistyönsä overscanin kanssa. Quick-ST:n uusin versio 2 kuulemma jo toimii, mutta Suomesta sitä on vaikea saada. Kieltämättä tulee ikävä esim. Turbo-ST:n 12-kertaista tekstintulostusnopeutta perus-ST:hen verrattuna !

Mitä Overscanista lopulta jää mielikuvaksi ? Jos omistat uusia, hyviä ST-ohjelmia ja olet kaivannut PC-VGA:takin parempaa resoluutiota, Overscan on halpa ja hyvä ratkaisu. Pelaajalle ja piirto-ohjelmien käyttäjälle hyöty taas jää olemattomaksi. Asennettujen 3 yksilön perusteella, Overscanin toimintavarmuus ei sekään ole paras mahdollinen; asennus on kriittinen, ja laite tuntuu herkältä lämpötilaongelmille. Overscan on ylivoimaisesti halvin laajen-

nus lajissaan, ja kieltämättä myös ominaisuuksiltaan vaatimattomin - poislukien loistavan resoluutio-automaatiikan joka sisältyi jokaiseen ST-grafiikkakorttiin. Seuraavaksi halvin kilpailija lienee MegaScreen+ - kortti, joka multisync-monitorilla loihdii aina yli 800*500 kuvapistettä - väreissä. Hinta vain monitorin kanssa on aivan muuta kuin Overscanin n. 300 suomen rahaa. Tähän hintaan vaikean asennuksenkin voi saada anteeksi.

Overscania toimittaa (myös postiennakkolla!):

OverScan GbR

Säntisstr. 166

D-1000 BERLIN 48

DEUTSCHLAND

MYYTÄVÄNÄ

Vielä jäljellä muutama laadukas HONEYWELL BULL 9 neulainen martiisikirjoitin. Hullun halpaan hintaan 1250:- sis. postituskulut ja kaapelin. Kirjoittimen ovh. yli kolme tuhatta markkaa. Kirjoittimet ovat tehtaan pakkauksissa ja täysin uusia.

Tiedustelut puh. 90-485 404 (iltaisin) tai klubin virallisesta postiosoitteesta (PL 78, 00331 Helsinki).

VAIN 1250:-

HIGH DENSITY + ST = ?

Testissä HD-MODUL

Kuinka monta kertaa sitä onkaan työssä käivannut mahdollisuutta syöttää esim. Word Perfect-tekstiä suoraan Calamukseen IBM:n 1.44 MT:n levykkeeltä. Vaikka useimmat PC:t muuten tuntuvatkin höyryjyryltä käytössä, levykestandardeissa niillä on jo jonkin aikaa ollut tuntuva etumatka Atari-maailmaan. Mutta se siitä; eipä ole enää. DDD:n (Digital Data Deicke) markkinoima HD-Modul on vain yksi lukuisista lisälaitteista joilla ST saadaan lukemaan ja kirjoittamaan normaaleja HD-levykeitä täysin AT-mikroja vastaavasti.

HD-Modul on pieni musta möykky josta lähtee 8 johtoa eri puolille ST:tä. Asennusohje koskee Mega-Atareita, mutta soveltuu kohtuullisella mielikuvituksella muihinkin malleihin STE:tä myöten. Täysin tekniikkaa tuntevammalle ei tätäkään asennusta voi vaikeasteen puolesta suositella. Asennuksen jälkeen ST:si sisältää valmiuden 1 tai 2 HD-levyasemakoneiston ohjaukseen. Se tunnistaa automaattisesti, kummasta levyasematyyppistä on kyse; A-asemasi voi siis olla tavallinen ja B-asema HD, tai miten vain itse haluat. Mitään ajuriohjelmia ei tarvita; ainoastaan AUTOKANSIOSTA tapahtuva askellusnopeuden muuttaminen HD-asemalle sopivaksi.

Käytössä HD-ST on yhtä vaivaton kuin normaalin; se tunnistaa HD- ja tavalliset levykkeet automaattisesti, ja toimii kaikkien (poislukien eräät kopio-ohjelmat) ohjelmien kanssa. Vain yhdellä erolla: se on yli 2 kertaa tavallista levyasemaa nopeampi! Yhdelle levykkeelle saa mahtumaan ongelmitta 1.7 megatavua, ja näin tehdyt levykkeet ovat täysin MS-DOS yhteensopivia. Normaaliassa ST:ssä ne eivät luonnollisestikaan toimi, ennen HD-levyaseman asentamista. Sisäisen HD-aseman asentaminen vaatii pientä kotelon muokkausta, mutta yhtä hyvin sen voi jättää ulkoiseksi B-asemaksi. Tai: jos tarpeeksi innostuu, vaihtaa molemmat HD-tyyppeiksi.. HD-koneistojen hinnat liikkuvat vajaan tonnin tienoilla, mutta halvemmalla pääsee kun tilaa HD-Modulin mukaan suoraan myös itse levyaseman Sak-sasta. Mitä touhun kannattavuuteen tulee, oma kommenttini on: älä epärii!

PS - helpommin asennettaviakin vastaavia on jo myynnissä. Osta uusi ST- Magazine, ja vertaile hintoja. Ainakin tämä DDD:n tuote toimitetaan postiennakkolla, eikä maksa tulleineen kaikkineen kuin n. 130,-.

Versio 1.02 tulossa lähiaikoina...

inkA™

Apuvälineet värigrafikan käyttäjille

ATARI TT™ MEGA STE™

inkA avaa uusia ulottuvuuksia ja joustavuutta ATARI TT/MEGA STE:lle.

Sitä on myös apua käyttäessäsi DTP - ohjelmistoja.

inkA on erittäin käytännöllinen esittelessäsi laitteistoasi ja ohjelmiasi.

TT-Snapshot

Tallentaa IMG-kuvia käytettäessä TTM 194 monitoria. Tällöin resoluutio on 1280x960 pistettä. Tallentaa IMG-kuvia käytettäessä TTC 1426 monitoria.

Tallennettava kuva on joko 16-värinen 640x480 pisteen resoluutiolla tai 256-värinen 320x480 pisteen resoluutiolla. Apuohjelma sopii käytettäväksi myös MEGA STE-resoluutiolla.

TT-Animation

Toimii käyttöjärjestelmän ikkunassa, kun käytetään TT:n keskiresoluutiota. Lataa normaaleja PII-tyyppisiä Degas-kuvia ja näyttää niitä pehmeästi ja sujuvasti.

Osaa näyttää kuvasarjoja, liikkuvia 3-ulotteisia fraktaaleja ja ray trace simulointia (myös MEGA STE:n matalan resoluution).

J.Likos Rusthollarintie 13F46 00910 Helsinki puh. (90) 334 531
Copyright 1991 by Johannis Likos. All rights reserved.
ATARI TT and MEGA STE are registered trademarks of Atari Corp.

TT-Hardcopy

Toimii HP-PaintJet XL-värimustesuihkukirjoittimella. Resoluutio on korkea 180 dpi, kun käytetään A4- tai A3-kokoista paperia.

Tulostaa TT:n keskiresoluutiota ja MEGA STE:n minimiresoluutita käytettäessä 8 perusväriä (valkoinen, sinivihreä, violetti, sininen, keltainen, vihreä, punainen, musta) yhdistettynä. Mahdollistaa TT:n matalan ja keskiresoluution kuvan tulostamisen 256-värisenä rasterina 4096 värin paletista.

TT-Printout

Tulostaa värilliset IMG-kuvat täydessä A3-koossa, kun käytetään HP-PaintJet XL kirjoitinta.

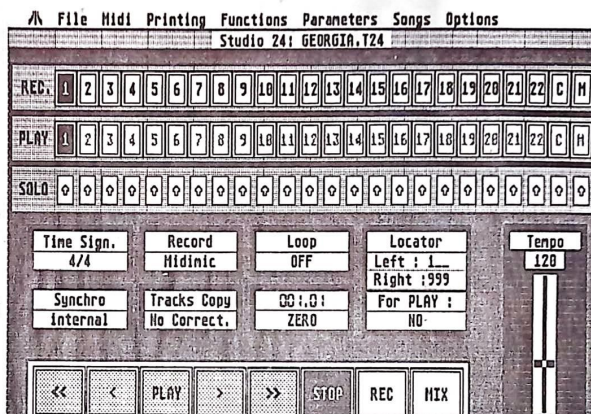
Laitteistokokoonpano:
ATARI TT / MEGA STE, värimonitori ja HP-PaintJet XL kirjoitin.

Studio

Täydellinen MIDI-studio Atari ST:lle

Studio 24

- Ä mm.
- F 24 raitaa
- F nuottieditointi
- F MIDIfile (0 ja 1 form.)
- F MIDIdump (Sysex)
- F printtaus
- F MIDImic+software
- F Rumpunuottien editointi
- F Rec ja Play lokaattori

Studio 24 - monipuolinen

Studio 24, sekvensseriohjelma Atari ST:lle, on hintaluokassaan todella vertaansa vailla oleva softa. Tavanomaisten sekvensseriominaisuuksien - äänitys, toisto, editointi, kopiointi, bouncing jne... lisäksi Studio 24 pystyy jopa tulostamaan paperille melodian sekä säestyksen niinsanottuna "teostokappaleena" eli melodia, soinnut ja basso. Myös yksittäiset raidat on mahdollista tulostaa. Printtausjälki on selkeää, joskaan ei Proscore-tasoista. Eräs Studio 24:n ainutlaatuisista ominaisuuksista on 3-ääninen sävellysautomaatti, joka soittamasi melodian ja säestyksen perusteella tekee uusia melodioita, joita voit edelleen editoida ja soinnuttaa mielesi mukaan. Studio 24 on helppokäyttöinen ja resoluutio on riittävä eli 192/1/4-osanuotti. Studio 24 toimii myös kovalevyltä. Studio 24:n kanssa on mahdollista käyttää samanaikaisesti myös muita Digigramin softia -Big Band, Proscore e.t.c. Lisäksi Studio 24:ssä on Midimikrofonია tukeva softa.

Maahantuonti

MIDIMUSIC OY p. 90-7012355

Flemingink. 10

00530 Hki